

## **Život a ten, ‚kdo‘ žije**

Má vůbec dobrý smysl říci, že „máme“ svůj život (a že to třeba je jediná věc, kterou opravdu „máme“)? Kým bychom vlastně byli, kdybychom ten život „neměli“, nebo kdybychom o něj přišli? Není tomu spíše tak, že život je nějak podstatně víc než my, že spíše život má nás, než abychom my měli život, byť jen ten svůj? O tom, kdo „žije“, lze říci, že „vykonává své bytí“, ale rozhodně nikoli, že „vykonává svůj život“. Nikdo nemůže ani zakládat, ani udržovat svůj život, ale pouze může ovlivňovat to, jak žije a zda plní nebo neplní to, co je od něho a jeho žití očekáváno (nepředmětně, ne, že by to někdy bylo řečeno nebo napsáno, stanovené, předurčeno). Člověk jako subjekt je naprosto závislý na tom, v čem je zakotveno jeho bytí, ale na druhou stranu může sám sebe jako subjekt (nebo jinak: může svůj subjekt) ovlivňovat, přetvářet, dotvářet, může se sám sebou (svým subjektem“ stále víc stávat – anebo se sám sobě ztrácet, odcizovat. – Takováto a podobná rozlišení jsou naprosto nutná, nemáme-li se ve svém myšlení opětovně dopouštět hrubých chyb. A je možné, že ani to, co jsem teď naznačil, zdaleka nebude dostačovat, máme-li přemýšlet důsledně a co nejpřesněji V podobných okruzích problematiky nám ovšem žádnou oporou nemůže být „obecná mluva“, obecné jazykové zvyklosti atd. Právě zde se ukazuje, že tendence některých myslitelů (zejména anglických) opírat se o jazyk jsou nedomyšlené a krátkodeché.

(Písek, 130406-2.)